

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE TEOLOGIE ORTODOXA
1.4 Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Artă sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei			Noțiuni de estetică și teoria artei				
2.2 Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. MICU Maria Adriana				
2.3 Titularul activităților de seminar			Conf. univ. dr. MICU Maria Adriana				
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	DF

*OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități					6
3.7 Total ore studiu individual					83
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	Cunoștințe elementare despre artele plastice; disponibilități pentru studii teoretice în sens vizual.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Material documentar și vizual adiacent. Sală cu dotări tehnice corespunzătoare prezentărilor de informații.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală cu dotări bibliografice și tehnice adecvate .

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Identificarea conceptelor specifice esteticii și teoriei artei. Limbaje de specialitate. C2. Cunoașterea caracteristicilor proprii categoriilor estetice și domeniilor creațiilor artistice. C3. Dezvoltarea spiritului estetic și identificarea specificurilor acestuia pe parcursul epocilor de creație artistică. C4. Analizarea specificurilor genurilor și stilurilor creațiilor artistice, îndeosebi vizuale. C5. Emiterea unor judecăți de valoare având ca fundament observațiile plastice din ansamblul artelor vizuale.
Competențe transversale	CT1. Manifestarea interesului pentru receptarea estetică în universul real obiectiv și pentru transpunerea acesteia într-un limbaj convențional. CT2. Racordarea la decizii de valorizare a patrimoniului artistic național și universal, cu preponderență de factură creștină/bizantină. CT3. Compararea caracteristicilor definitorii și similare din artele vizuale, la nivel de ansamblu de creații și de grup contextual.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	- Cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice esteticii și teoriei artei. Explicarea și interpretarea unor idei și concepte definitorii pentru estetică și teoria artei. - Familiarizarea cu specificurile categoriilor estetice și ale elementelor de limbaj artistic, îndeosebi vizual. - Manifestarea unor atitudini pozitive și responsabile față de domeniul esteticii și al teoriei artei. - Promovarea unui sistem de valori culturale care reliefează importanța esteticii și teoriei artei pentru formarea, dezvoltarea și transmiterea aspectelor de credință și de specific autohton.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili: • Să explice conceptele estetice • Să descrie specificurile elementelor de limbaj artistic • Să utilizeze termeni de specialitate care caracterizează creațiile artistice • Să analizeze evaluativ gradul de realizare artistică și de reflectare a unor mesaje incluse actului creativ.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	■ Perspectiva estetică asupra artei lumii și omului ■ Omul și arta ■ Estetica - disciplină filosofică ■ Estetica și noțiunea de frumusețe ■ Estetica – disciplină umanistică ■ Estetica și libertatea umană ■ Arta și adevărul ■ Estetica descriptivă și estetică normativă	Metode didactice frontale și individuale: prelegerea, explicația, dialogul.	Documentații diverse, scrise și vizuale. Prezentări în raport cu diverse materiale informative și obiective culturale, artistice, religioase etc. Alternative de comunicare online.

	■ Obiectul, istoricul și problematica esteticii ■ Frumosul natural și frumosul artistic ■ Marile teme ale esteticii ■ Domeniul de cercetare al esteticii ■ Metodologia estetică ■ Valoarea estetică ■ Atitudine estetică și estetism. ■ Sistemul categoriilor estetice ■ Opera de artă. Caracterizare generală ■ Antinaturalismul artei ■ Forma și conținutul operei de artă ■ Motivul și materialul operei de artă ■ Principiile constitutive ale operei de artă: Izolarea. Ordonarea. Clarificarea. Idealizarea. ■ Sinteze teoretice ale artei ■ Tipurile artistice ■ Stilul artistic ■ Clasificarea artelor ■ Genurile artistice ■ Personalitate artistică. Trăsăturile personalității artistice. Artistul și omul obișnuit. Geniu și talent în artă. ■ Procesul creației artistice. Etapele procesului creator.		
--	---	--	--

	■ Receptarea operei de artă. Atitudinea și percepția estetică. ■ Kitsch-ul simptom al devalorizării artei. Neokitsch-ul - tendința de reconsiderare a fenomenului kitsch.		
--	--	--	--

Bibliografie succintă, obligatorie:

- Gh. Achiței, Ionel Achim s.a., *Dicționar de estetică generală*, Ed. Politică, București, 1972;
- Viorel Cernica (coord.), *Despre sublim și frumos*, Ed. Meridiane, București, 1981;
- Pr.dr. Sebastian Chilea, *etică și estetică*, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007;
- Romulus Chiriță, *Compendiu de Estetică*, Ed. Universității "Transilvania", Brașov, 2005
- Constantin Cucos, *Educația estetică*, Ed. Polirom, Iași, 2014;
- Mihail Diaconescu, *Prelegeri de Estetica Ortodoxiei*, vol.1-2, Ed. Porto-Franco, Galați, 1996;
- K.E. Gilbert, H. Kuhn, *Istoria esteticii*, Ed. Meridiane, București, 1972;
- Al. Husar, *Studii de estetică, istoria și teoria artei*, Princeps Edit, Iași, 2008;
- Umberto Eco, *Istoria frumuseții*, Ed. Rao Books, București, 2012; Ed. RAO, București, 2019;
- Vasile Morar, *Estetica, interpretări și texte*, Ed. Universității din București, 2003;
- Eugen Pohonțu, *Inițiere în artele plastice*, Ed. Albatros, București, 1980;
- Grigore Smeu, *Sensuri ale frumosului în estetica românească*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1969;
- Petru Ursache, *Mic tratat de estetică teologică*, Ed. Junimea, Iași, 1999; Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2009 ;

Bibliografie minimală, opțională :

- Theodor W. Adorno, *Teoria estetică*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005;
- Edmund Burke, *Artă și valoare*, Ed. Humanitas, București, 1996;
- Merișor G. Dominte, *Matila C. Ghyka și frumosul vizual (Repere în istoria filosofiei și artelor plastice)*, Ed. Performantica, Iași, 2008;
- Umberto Eco, *Istoria urâtului*, Ed. RAO, București, 2007;
- Umberto Eco, *Scrieri despre gândirea medievală*, Ed. Polirom, Iași, 2016;
- Luc Ferry, *Homo aestheticus*, Ed. Meridiane, București, 1997;
- Matila C. Ghyka, *Estetică și teoria artei*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1981;
- Al. Husar, *Izvoarele artei*, Princeps Edit, Iași, 2004;
- Ion Ianoși, *Sublimul în estetică*, București, Editura Meridiane, 1983;
- Ion Ianoși, *Sublimul în artă*, București, Editura Meridiane, 1984 ;
- Ion Ianoși, *Sublimul în spiritualitatea românească*, București, Editura Meridiane, 1987;
- Adrian Iorgulescu, s.a., *Estetica, manual pt cl.a XIIa a liceelor de artă*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1998;
- Theodor Lips, *Estetica. Bazele esteticii*, vol.1-2, Ed. Meridiane, București, 1987;
- Victor Ernest Mașek(coord.), *Estetică, informație, programare*, Ed. Științifică, București, 1972;
- P.A. Michelis, *Estetica arhitecturii*, Ed. Meridiane, București, 1982;
- Wladyslaw Tatarkiewicz, *Istoria esteticii*, vol 1-4, Ed. Meridiane, București, 1978;
- Wladyslaw Tatarkiewicz, *Istoria celor 6 noțiuni*, Ed. Meridiane, București, 1981;
- Dabney Townsend, *Introducere în estetică*, Editura All Educațional, București, 2000;
- Albume și alte materiale vizuale cu imagini din Istoria artei universale și românești

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	În cadrul orelor de seminar se analizează detaliat raportări la temele de la curs, discutându-se asupra componentelor acestora în relație cu teoretizări estetice și analize artistice. Cunoștințele se evaluează prin testări aplicative și referate individuale. 1. Introducere în știința esteticii. Arta laică și arta religioasă. - Sfera, obiectul și metodologia esteticii - Relația esteticii cu alte științe/domenii - Arta sacră ca pivot educativ general	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul.	Documentații diverse, scrise și vizuale. Conversații în raport cu obiective cultural-artistice, patrimoniale și ecleziale. Alternative de comunicare online.

	- Arta în protoistorie, componenta religioasă 2. Despre concepte și structuri estetice. Estetica ortodoxiei – - Valoarea și atitudinea estetică - Gustul și idealul estetic . Arta creștină. Specificuri vizuale - Rolul esteticii ortodoxiei și al artei afiliate ei. Caracteristici ortodoxe 3. Categoriile estetice și specificurile lor - Categoriile estetice generice (principale) : - Frumosul - Sublimul - Tragicul - Urâtul - Comicul - Categoriile estetice derivate (secundare) 4. Conceptul și opera de artă. Sacru și profan - Arta în contextul civilizațiilor(origine și evoluție, universal și național, tradiție și contemporaneitate) - Opera artistică (conținut și mesaj, formă și imagine) - Principiile constitutive ale operei de artă 5. Creația artistică - Etapele creației și personalitatea artistică - Creativitate, geniu și talent în artă - Ideea de breaslă sau școală. Maeștri și ucenici 6. Estetica transiterii și receptării (informarea și receptarea estetică) - Comunicarea artistică și receptarea operei de artă - Dezvoltarea culturală și educația estetică Kitsch-ul simptom al devalorizării artei. Neokitsch-ul - tendința de reconsiderare a fenomenului kitsch.		
--	--	--	--

Bibliografie succintă, obligatorie:

- Gh. Achiței, Ionel Achim s.a., *Dicționar de estetică generală*, Ed. Politică, București, 1972;
- Viorel Cernica (coord.), *Despre sublim și frumos*, Ed. Meridiane, București, 1981;
- Pr.dr. Sebastian Chilea, *Etică și estetică*, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007;
- Romulus Chiriță, *Compendiu de Estetică*, Ed. Universității ”Transilvania”, Brașov, 2005
- Constantin Cuoș, *Educația estetică*, Ed. Polirom, Iași, 2014;
- Mihail Diaconescu, *Prelegeri de Estetica Ortodoxiei*, vol.1-2, Ed. Porto-Franco, Galați, 1996;
- K.E. Gilbert, H. Kuhn, *Istoria esteticii*, Ed. Meridiane, București, 1972;
- Al. Husar, *Studii de estetică, istoria și teoria artei*, Princeps Edit, Iași, 2008;
- Umberto Eco, *Istoria frumuseții*, Ed. Rao Books, București, 2012; Ed. RAO, București, 2019;
- Vasile Morar, *Estetica, interpretări și texte*, Ed. Universității din București, 2003;
- Eugen Pohonțu, *Inițiere în artele plastice*, Ed. Albatros, București, 1980;
- Grigore Smeu, *Sensuri ale frumosului în estetica românească*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1969;
- Petru Ursache, *Mic tratat de estetică teologică*, Ed. Junimea, Iași, 1999; Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2009 ;

Bibliografie minimală, opțională :

- Theodor W. Adorno, *Teoria estetică*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005;
- Edmund Burke, *Artă și valoare*, Ed. Humanitas, București, 1996;
- Umberto Eco, *Istoria Urâtului*, Ed. RAO, București, 2007;
- Umberto Eco, *Scrieri despre gândirea medievală*, Ed. Polirom, Iași, 2016;
- Luc Ferry, *Homo aestheticus*, Ed. Meridiane, București, 1997;
- Matila C. Ghyka, *Estetică și teoria artei*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1981;
- Al. Husar, *Izvoarele artei*, Princeps Edit, Iași, 2004;
- Ion Ianoși, *Sublimul în estetică*, București, Editura Meridiane, 1983;
- Ion Ianoși, *Sublimul în artă*, București, Editura Meridiane, 1984 ;
- Ion Ianoși, *Sublimul în spiritualitatea românească*, București, Editura Meridiane, 1987;
- Adrian Iorgulescu, s.a., *Estetica*, manual pt cl.a XIIa a liceelor de artă, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1998;
- Theodor Lips, *Estetica. Bazele esteticii*, vol.1-2, Ed.Meridiane, București, 1987;
- Victor Ernest Mașek(coord.), *Estetică, informație, programare*, Ed. Științifică, București, 1972;
- P.A. Michelis, *Estetica arhitecturii*, Ed. Meridiane, București, 1982;
- Wladyslaw Tatarkiewicz, *Istoria esteticii*, vol 1-4, Ed. Meridiane, București, 1978;
- Wladyslaw Tatarkiewicz, *Istoria celor 6 noțiuni*, Ed. Meridiane, București, 1981;
- Dabney Townsend, *Introducere în estetică*, Editura All Educațional, București, 2000;
- Albume și alte materiale vizuale cu imagini din Istoria artei universale și românești

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă și în alte facultăți cu secții similare sau de arte plastice. Pentru o mai buna adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei se stabilesc periodic întâlniri cu reprezentanți abilitați din mediul eclezial și laic. În funcție de diverse oportunități de valorificare a cunoștințelor și a realizărilor teoretice și aplicative, conținutul disciplinei se nuanțează prin adaptări necesare, pe structura cadru grefându-se eventualele corelări ad-hoc în sens tematic și practic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Comparări calitative și cantitative ale cunoștințelor la nivel de persoană și de grup	Note pentru referate	50% pentru evaluare finală
10.5 Seminar / Laborator	Comparări calitative și cantitative ale cunoștințelor la nivel de persoană și de grup	Note pentru testări aplicative	50% pentru examinare pe parcursul semestrului
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvența receptivă și activă (50 %) la orele de curs și seminar.			

Data completării,

25. 09. 2024

Titular de curs,

Conf. univ. dr. MICU Maria Adriana

Titular de seminar,

Conf. univ. dr. MICU Maria Adriana

Data avizării în departament,

05.10.2024

Director de departament,

Conf.univ.dr.pr. Emilian-Iustinian ROMAN

